

Andreu Ventejo

Jardiner, geganter, fundador d'ERC Alella

SIGRID GUILLEM / FOTO: JORDI FARRÚS

Andreu Ventejo (Alella, 1947) –“Bantèju”, em rectifica– em rep somrient, amb ulls grans i desperts i posat proper. Calçat amb espadenyes, de cos corulent i faccions treballades al llarg d'anys dedicats a l'ofici de jardiner, l'Andreu en viu avui retirat al poble veí del Masnou amb la seva dona Carmeta, amb qui té dos fills, el Pere i el Josep. Amical i obert, l'Andreu sempre ha pres part a la vida social i cultural del poble; participa a les festes populars i forma part de la Colla de Gegants, Capgrossos, Grallers i Timbalers d'Alella d'ençà que es va crear. També es va implicar en política, sent membre fundacional d'Esquerra Republicana Alella.

L'Andreu neix en una Alella eminentment agrícola en què el dia a dia transcorria amb un ritme pausat, marcat pel pes feixuc de la postguerra. Aquest fill de pares pagesos va tenir una infància vinculada al camp que molt probablement condicionaria que de gran s'acabés dedicant a la jardineria, “a mi m'agradava el camp i estar a l'aire lliure”, comenta. Ja de molt jovenet, “sortia del col·legi i passava per casa a recollir el dinar pel pare i li duia a la vinya que tenia a Can Teixidó. Sovint prenia dues garrafes de vi seu i anàvem junts a Montgat a portar-les-hi a un amic peixeter qui a canvi li donava un cove de peix fresc ple fins dalt... A vegades també ens hi quedàvem a menjar peix. Hi havia l'esperit de l'intercanvi”.

L'Andreu va viure al Barri del Rost d'Alella fins als quinze anys, quan la família es va traslladar a la casa del carrer Sant Isidre, on ha viscut i format família amb la Carmeta fins a l'actualitat. Precisament en aquest carrer van néixer els Gegants d'Alella a principis dels vuitanta, una iniciativa d'una colla de veïns que van prendre com a model de matrimoni de pagesos una fotografia dels pares de l'Andreu: “s'hi van inspirar: la meua mare era petita i grosseta i el pare alt i prim, i d'aquí en va sortir la caricatura dels pagesos d'Alella, la Madrona i el Felip”, ens explica divertit.

Tota la família de l'Andreu ha estat sempre vinculada a la colla geganteria; tant ell com els seus fills Pere i Josep han fet de portadors dels gegants, “la Carmeta i la meua consogra Isabel van renovar el vestuari de la Madrona, la meua jove Montse també portava un capgròs i el meu nét Pau de dos anys –l'hereu!– també ens acompanya” comenta amb un gran somriure.

Els records de joventut de l'Andreu evoquen un fons de paisatge sensorial, tenyit de tons terrosos, dels verds i blancs de les vinyes i els garrofers, de la flor dels pèsols, de les clavellines...; una Alella rural en què “el sentit del temps i les distàncies eren diferents” d'ara, apunta, i es refereix també al so i als silencis de l'entorn, al sentiment de calma. Per la verema “se sentien els picarols dels carros a la riera que portaven el raïm als cellers...”, reviu.

“A Alella es començava a tallar el raïm per la Mercè i s'acabava a mitjans d'octubre. Llavors tothom tenia vi i en canvi no s'havia fet cap festa de la verema!” –esmena amb una rialla. “Acabada la verema venia la temporada de conreu de pèsols; des de mar es veia tot el paisatge blanc florit dels pèsols... Els camions d'en Diego Culla, d'en Rafa i l'Homs sempre en sortien plens cap al mercat del Born. I on avui hi ha l'autopista, tot eren camps de cultiu de clavells.”

A l'edat de dotze anys l'Andreu va deixar els estudis a les Escoles Fabra d'Alella per anar a treballar al forn de la Riera d'en Jordi Ribas, “de dotze de la nit a les dotze del migdia, quan el pa es cuinava al moment i al forn. I d'allà anava a dinar a casa i després a ajudar al pare”.

Però ja de petit, “amb set o vuit anys, anava a Ca la Miquela, a Can Lenti o a la “Comprativa” a recollir els encàrrecs que havien fet els senyors estiuiejants i els hi duia a casa amb la bicicleta per treure'm uns diners: cinc o deu cèntims per pegadolça a Can Jana”.

L'Andreu veu un fort contrast entre la seva etapa de creixement i la que viuen els nens d'avui, als quals considera que sovint es sobreprotegeix massa: “És bo que s'embrutin i facin entremaliadures (...). (Nosaltres) Ja creixiem amb una voluntat per treballar i érem molt més espavilats. La joventut s'havia d'espavilar per força... (...)”.

Aquest esperit de l'esforç i el fet de començar a treballar de molt joves també promovia l'autoaprenentatge i el coneixement d'un ofici mitjançant la praxi professional: “Vaig començar de jardiner amb l'Antonet Pijoan qui em va ensenyar la professió fins que em vaig posar pel meu compte. Abans era un ofici molt més manual que ara, que requeria un aprenentatge”. I segueix: “Avui ha millorat molt l'ensenyament, l'accés a la universitat; i els joves aprenen molta teòrica però poca pràctica en l'àmbit professional”.

Molt han canviat també els jocs. “Ens fèiem nosaltres els joguets”, diu l'Andreu engrescat. “Amb una roda de bicicleta vella feies una rutlla i amb una caixa de fusta i un coixinet, un patinet. Baixàvem des de Font de Cera riera avall fins al poble... com que abans no hi havia cotxes! I

amb les cortines de gafets fèiem tiraxines... També jugàvem a pilota a la riera o a la plaça, que per sort es conserva de sorra!”.

I a les distraccions també hi havia cabuda per les entremaliadures: “Les dones anaven els dissabtes a rentar la roba als safareigs públics. El dilluns es buidaven els safareigs i l'aigua baixava riera avall. Llavors anàvem “a fer basses”, jugàvem a veure qui la feia més grossa amb l'aigua!”.

Una de les aficions de l'Andreu eren les caramelles i de jovenet formava part de l'avui desaparegut Cor Clavé: “assajàvem a les escoles amb el mestre Roqueta. Anàvem a cantar a l'església, a les Escoles Pies on es celebrava la festa de la vellesa i a les diferents cases senyoriales. I per la segona Pasqua anàvem a fer una excursió amb l'autocar de Cal Xic”.

L'Andreu va fer el servei militar a Sant Climent, i després el van destinar a Ripollet, on va coincidir amb altres alellencs, en Jesús Barnadas i el Vicenç Badia. “A tots els que érem pagesos del Maresme –al nostre DNI s'indicava “labrador”- ens van dur a la Granja Militar de Ripollet. Hi havia bestiar, camps de blat, vinyes. Els caps de setmana tornàvem a casa”.

A l'Andreu sempre li ha agradat molt el futbol, i l'afició compartida entre amics envers aquest esport va fer que formessin l'equip de futbol sala Alella Marfil, amb el cap visible de Josep Bassas com a promotor. “Van començar fent un torneig que anava de Sant Joan fins a l'1 d'Agost, per la Festa Major”.

Junt amb els també alellencs Joan Font i Joan Figueres, van constituir entre els anys 1977 i 1978 el partit d'Esquerra Republicana a Alella, el qual van denominar “Secció local Pere Pons” en honor al primer alcalde republicà que hi va haver al poble. A tall d'anècdota, l'Andreu recorda que havien d'anar d'amagat a primera hora del matí a dur l'ofrena floral de l'11 de setembre. Avui li brillen els ulls i es mostra emocionat pel recent posicionament d'Alella com a territori català lliure. Creu en la independència de Catalunya, “la qual depèn de tots” i se'n mostra esperançat i caut, preocupat també per la crisi econòmica del país. ●

Andreu Ventejo és la veu de l'alellenc de casa, el veí bonàs, amical i xerraire; és l'home de pagès que estima la terra i la seva gent; l'home del carrer que se sap amb orgull d'una cultura i un poble i se'ls fa seus.